

Sygnatura akt I Co 901/14

POSTANOWIENIE

Dnia 11 września 2015 roku

Sąd Rejonowy w Gryficach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia SR Ewa Niemczyk

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2015 roku w Gryficach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy egzekucyjnej z wniosku wierzyciela Gminy G.

z udziałem dłużnika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o świadczenie pieniężne

w przedmiocie skargi wierzyciela na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) (...)z dnia 24 września 2014 roku w postępowaniu egzekucyjnym Km (...)

postanawia:

1. oddalić skargę,
2. zasądzić od wierzycielki Gminy G. na rzecz dłużnika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwotę 60,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

SSR Ewa Niemczyk

UZASADNIENIE

Wierzycielka Gmina G. wniosła skargę na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...) (...)z dnia 24 września 2014 roku (sygnatura akt Km(...)), polegającą na ustaleniu kosztów niecelowego wszczęcia egzekucji, domagając się uchylenia postanowienia. Ponadto skarżąca wniosła o zasądzenie od dłużnika na jej rzecz kosztów postępowania.

W uzasadnieniu skargi wierzycielka wskazała, że złożyła wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego na podstawie wyroku Sadu Okręgowego w Szczecinie w sprawie (...) opatrzonego klauzulą wykonalności. W dniu 27 sierpnia 2014 roku dłużnik złożył wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego, dołączając potwierdzenie wykonania operacji bankowej, z której wynikało, że dłużnik dopełnił obowiązek zapłaty przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego. Postanowieniem z dnia 4 września 2014 roku komornik oddalił wniosek o umorzenie postępowania i na podstawie art. 822 k.p.c. wstrzymał się z czynnościami w sprawie. Postanowieniem z dnia 29 września 2014 roku komornik ustalił koszty niecelowego wszczęcia egzekucji w sprawie w wysokości 9.217,44 zł, obejmujące: 39,04 zł tytułem doręczenia korespondencji, 9.178,40 zł tytułem opłaty stosunkowej z art. 49.4 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji i w całości obciążył nimi wierzyciela. Wierzycielka przyznała, iż postępowanie egzekucyjne było wszczęte zgodnie z wnioskiem wierzyciela, zaś komornik w toku postępowania ustalił, że dłużnik dokonał całkowitej spłaty. Pełnomocnik wierzycielki złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, albowiem dłużnik nie powiadomił wierzyciela, iż dopełnił swojego obowiązku, zaś sprawdzając wykonanie obowiązku dłużnika wynikającego z tytułu wykonawczego, pełnomocnik powziął informację, iż dłużnik nie wykonał owego obowiązku.

Wierzycielka zarzuciła, iż komornik dokonał błędnej wykładni przepisów o kosztach na swoją korzyść. Wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego może być złożony przez wierzyciela, jak i przez dłużnika. W niniejszej sprawie wniosek dłużnika został złożony przed wnioskiem wierzyciela, zaś fakt ten prowadzi do zastosowania art. 49 ust. 5 u.k.s.e. Jednakże wierzyciel podniósł, że wniosek dłużnika został przez komornika oddalony, choć istniały przesłanki do umorzenia postępowania w świetle art. 824 § 1 ust. 3 k.p.c. Żądana przez komornika opłata stała się dla wierzyciela swoistą karą finansową. Skarżąca powołała się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 2007 roku (IIICZP 2008/6/58). Wierzycielka zarzuciła również, że komornik naruszył zasadę kosztów celowych. Zgodnie z treścią art. 43 u.k.s.e. komornik pobiera opłaty za prowadzenie egzekucji, nie zaś za prowadzenie postępowania egzekucyjnego. W spornej sprawie, wedle wierzycielki, nie doszło do egzekucji, albowiem wierzyciel wykorzystał tytuł wykonawczy przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego, a komornik ustalił ten fakt w toku postępowania egzekucyjnego.

Dłużnik wniósł o oddalenie skargi jako całkowicie bezzasadnej oraz zasądzenie od Gminy G. na jego rzecz kosztów niniejszego postępowania według norm przepisanych, zaś w przypadku uznania skargi za zasadną o nieobciążanie dłużnika kosztami postępowania. Uzasadniając swoje stanowisko dłużnik wskazał, iż w świetle obowiązującego prawa komornik nie mógł umorzyć postępowania na wniosek dłużnika. Komornik słusznie zastosował art. 822 k.p.c. i wstrzymał się z dokonaniem czynności egzekucyjnych wobec przedstawienia dowodu spełnienia obowiązku wynikającego z tytułu wykonawczego. Dłużnik podniósł, iż nieuzasadniona, pozbawiona oparcia w przepisach obowiązującego prawa, jak i logiki, jest próba przerzucenia odpowiedzialności na dłużnika za brak przepływu informacji pomiędzy wierzycielem a jego profesjonalnym pełnomocnikiem. Z tych przyczyn dłużnik wniósł na podstawie art. 102 k.p.c. – w przypadku uznania skargi za zasadną – nieobciążanie dłużnika kosztami postępowania. Ponadto dłużnik wskazał, iż komornik nie miał podstaw do zastosowania przepisu art. 49 ust. 2 u.k.s.e., albowiem postępowanie zostało umorzone na wniosek wierzyciela.

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowy w(...) (...) w odpowiedzi na skargę, wskazał, iż skarga nie zasługuje na uwzględnienie. Komornik wyjaśnił, iż przepis art. 49 ust. 4 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji przyznaje komornikowi prawo do samodzielnej oceny celowości wszczęcia postępowania egzekucyjnego przy ustalaniu podmiotu ponoszącego odpowiedzialność za koszty egzekucji. W orzecznictwie i w doktrynie przyjmuje się, iż egzekucja jest celowa tylko wówczas, gdy podejmowane przez komornika czynności mają wpływ na sprawne zaspokojenie żądania wierzyciela. W przypadku żądania przez wierzyciela dokonania czynności, które nie były niezbędne, wierzyciel winien liczyć się z tym, że koszty te nie mogą obciążać dłużnika. Wierzyciel jest dysponentem postępowania egzekucyjnego, na którego to wniosek wszczyna się postępowanie. Wierzyciel określa również sposób egzekucji. Wszczynając więc postępowanie wierzyciel działa na własny rachunek i na własne ryzyko. Komornik wskazał, iż w niniejszym postępowaniu egzekucyjnym wierzyciel złożył w kancelarii wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego z załączonym tytułem wykonawczym (wyrokiem Sądu Okręgowego Wydział I Cywilny z dnia 05.09.2013 roku sygn. akt (...), zaopatrzonym w klauzulę wykonalności z dnia 01.08.2014 roku) w dniu 08.08.2014 r. W toku sprawy ustalono, że należność dochodzona przez wierzyciela została zaspokojona przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego, albowiem przelew środków został dokonany w dniu 14.07.2014 roku. Wartość świadczenia pozostałego do wyegzekwowania komornik obliczył według zasad określonych w art. 46 u.k.s.e. W niniejszej sprawie wartość ta pokrywała się z wartością świadczenia pieniężnego wskazanego we wniosku o wszczęcie egzekucji zgodnie z art. 797 k.p.c. Wierzyciel został obciążony kwotą w wysokości 39,04 zł tytułem wydatków na korespondencję oraz opłatą egzekucyjną w wysokości 9.178,40 zł obliczoną jako 5% wartości świadczenia (183.567,90 zł).

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu skarga nie zasługuje na uwzględnienie. Okoliczności faktyczne w niniejszej sprawie nie budziły wątpliwości. Bezsporne pozostawały również daty dokonania określonych czynności przez strony oraz organ egzekucyjny. Wierzycielka Gmina G. złożyła w dniu 08 sierpnia 2014 roku wniosek o wszczęcie egzekucji do Komornika Sądowego (...) przy Sądzie Rejonowym w (...), przedkładając tytuł wykonawczy, zaopatrzony w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu z dnia 1 sierpnia 2014 roku. W dniu 15 sierpnia 2014 roku Komornik podjął

szereg czynności egzekucyjnych w sprawie: doręczenie pism, zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z wezwaniem do zapłaty należności (doręczone dłużnikowi w dniu 26.08.2014 r.), wezwanie celem złożenia wyjaśnień, wezwanie do uiszczenia zaliczki, zajęcie wierzytelności, złożenie wniosków o udostępnienie danych: z centralnej ewidencji pojazdów, ksiąg wieczystych. Po złożeniu wniosku przez dłużnika o umorzenie postępowania, komornik w dniu 4 września 2014 roku wydał postanowienie w przedmiocie rozpoznania tego wniosku, zwrócił się do wierzyciela z informacją, iż wstrzymał się z dokonaniem czynności egzekucyjnych, w związku z przedłożeniem przez dłużnika dowodu niebudzącego wątpliwości, że dopełnił obowiązku w zakresie wpłat bezpośrednio do rąk wierzyciela oraz o złożenie przez wierzyciela wniosku o umorzenie postępowania. W reakcji na pismo komornika, wierzycielka w dniu 19 września 2014 roku złożyła wniosek o umorzenie egzekucji w związku z zapłatą dochodzonej należności.

Mając na uwadze ustalony stan faktyczny oraz analizę dokumentów znajdujących się w aktach sprawy KM (...), Sąd uznał, iż komornik prawidłowo oddalił wniosek dłużnika o umorzenie postępowania postanowieniem z dnia 04 września 2014 roku i zasadnie postanowieniem z dnia 24 września 2014 roku ustalił koszty niecelowego wszczęcia egzekucji w sprawie w wysokości 9.217,44 zł, obciążając nimi wierzyciela.

Komornik właściwie zastosował przepis art. 49 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U.2015.790 j.t.). Zgodnie z przytoczonym przepisem w przypadku niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego opłaty, o których mowa w ust. 1 i 2, uiszcza wierzyciel. W celu ich pobrania komornik wydaje postanowienie, w którym wzywa wierzyciela do uiszczenia należności z tego tytułu w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Postanowienie po uprawomocnieniu się podlega wykonaniu w drodze egzekucji bez zaopatrywania w klauzulę wykonalności.

Ustęp 1 i 2 art. 49 u.k.s.e. reguluje natomiast wysokość tych opłat i tak w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela oraz na podstawie art. 823 k.p.c. komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, jednak nie niższej niż 1/20 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Jednakże w razie umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela zgłoszony przed doręzeniem dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 1/20 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.

Zasadnie komornik przyjął, iż wartość świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, stanowiącą podstawę ustalenia opłaty stosunkowej oblicza się według zasad określonych w art. 46 u.k.s.e. i wartość ta stosownie do treści art. 797 k.p.c. będzie pokrywać się z wartością świadczenia pieniężnego wskazanego we wniosku o wszczęcie egzekucji.

Bezsporne jest, iż wierzyciel złożył wniosek o wszczęcie egzekucji ponad trzy tygodnie po spełnieniu świadczenia przez dłużnika. Również tytuł wykonawczy był wierzycielowi wystawiony już po uiszczeniu należności przez (...) S. z o.o. w S.. Sąd nie ma w przedmiotowej sprawie żadnych wątpliwości, iż wszczęcie egzekucji przez wierzyciela było niecelowe. Zaistniała sytuacja jest klasycznym przykładem zbędności wszczęcia egzekucji powoływanym w orzecznictwie, jak i w doktrynie. To wierzyciel przed złożeniem wniosku, a nie komornik w toku prowadzonego postępowania, winien ustalić, czy zasadne jest składanie wniosku. W uzasadnieniu skargi wierzyciel wskazał, że pełnomocnik złożył wniosek, albowiem dłużnik nie powiadomił pełnomocnika wierzyciela, iż dopełnił swojego obowiązku. Pełnomocnik wierzyciela nie wyjaśnił skąd i w jaki sposób „powziął” taką informację „sprawdzając wykonanie obowiązku dłużnika wynikającego z tytułu wykonawczego”, skoro z przedstawionych do akt komorniczych potwierdzeń operacji bankowych, wynika, iż w przelewach dokonano wpisu z tytułu „(...)” (należność główna, odsetki, koszty procesu). Brak przepływu informacji pomiędzy wierzycielem, a pełnomocnikiem wierzyciela nie może stanowić podstawy do obciążania kosztami dłużnika zgodnie z ogólną zasadą wypływającą z art. 770 k.p.c. Nadto kwota wynikająca z tytułu wykonawczego i uiszczona przez dłużnika w dniu 14 lipca 2014 roku była kwotą dość znaczną i wierzyciel winien się zorientować, iż została uiszczona, a nadto winien zachować należytej staranności również ze swojej strony przed złożeniem wniosku.

Przy rozstrzygnięciu o kosztach postępowania egzekucyjnego należy mieć na uwadze, że przepis art. 770 k.p.c. wprowadza w zasadzie - w miejsce występującej w procesie reguły rozstrzygnięcia o kosztach w zależności od wyniku

sprawy - regułę zwrotu przez dłużnika kosztów celowych, tym niemniej w judykaturze dopuszcza się również stosowanie w niezbędnym zakresie przepisów o zwrocie kosztów procesu. Tak więc podstawę orzekania winny stanowić przepisy art. 770 k.p.c. w zw. art. 13 i 98 k.p.c. (por. uchwałę SN z 29.02. (...). III CZP 17/96 LEX nr 24101), przy czym podkreśla się, że ów niezbędny zakres zależy od okoliczności konkretnej sprawy, zaś „odpowiednie” stosowanie przepisu oznacza niezbędną adaptację normy do zasadniczych celów i form danego postępowania.

W obecnym stanie prawnym ustawodawca zezwolił komornikowi na dokonanie oceny celowości wszczęcia egzekucji przez wierzyciela i - w przypadku oceny negatywnej - obciążenie go opłatą stosunkową. Ustawodawca wprowadził wyjątek od zasady, że w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych opłatę stosunkową komornik pobiera od dłużnika. W przepisie tym ustawodawca nałożył obowiązek uiszczenia opłaty egzekucyjnej na wierzyciela w razie stwierdzenia, że wszczęcie postępowania egzekucyjnego było „niecelowe” (...), nie definiując ustawowo tego pojęcia.

Sąd rozpoznając niniejszą skargę podziela w pełni interpretację zawartą i powołaną w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2010 roku (III CZP 93/10) oraz postanowienia Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 03 lutego 2010 roku (II Cz 44/10), gdzie wskazano, iż postępowanie egzekucyjne winno być uznane za niecelowe, zbędne i niezasadne wówczas, gdy cel, któremu miałyby ono służyć został już osiągnięty (zaspokojenie wierzyciela przez dłużnika), gdy dłużnik nie dał powodu do wszczęcia przeciwko niemu egzekucji ze względu na dobrowolną realizację obowiązku świadczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym (por. również uchwała SN z dnia 27 listopada 1986 r., III CZP 40/86, uchwała z dnia 28 lutego 1995 r., III CZP 20/95).

Wierzycielka w niniejszej sprawie nie miała podstaw do złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji, gdyż wykorzystała tytuł wykonawczy już „skonsumowany”. Pełnomocnik wierzycielki niezasadnie przyjął, że w przedmiotowej sprawie komornik powinien uznać postępowanie egzekucyjne za niedopuszczalne z uwagi na przesłanki podmiotowe lub przedmiotowe. Stan faktyczny w sprawie, z której uzasadnienia pełnomocnik skorzystał, przywołując tezy w uzasadnieniu skargi, był zgoła odmienny, albowiem tam dłużnik nie miał zdolności sądowej, co rzeczywiście winno być zbadane przed wszczęciem egzekucji.

Wniosek złożony w sprawie KM (...) o wszczęcie egzekucji i prowadzenie egzekucji był dopuszczalny z uwagi na przesłanki zarówno podmiotowe, jak i przedmiotowe.

Wbrew twierdzeniom pełnomocnika wierzyciela doszło również do prowadzenia egzekucji, a nie jedynie postępowania egzekucyjnego. Wyjaśnić należy w tym miejscu, że złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji (art. 796 § 1 k.p.c.) powoduje wszczęcie postępowania egzekucyjnego, natomiast do wszczęcia egzekucji dochodzi po dokonaniu przez organ egzekucyjny pierwszej czynności egzekucyjnej w stosunku do dłużnika, co w przedmiotowej sprawie nastąpiło.

Zdaniem Sądu komornik nie naruszył zasady kosztów celowych, zaś Sąd nie znalazł podstaw do zastosowania art. 759 § 2 k.p.c. i zmiany na tej podstawie ustalonej postanowieniem z dnia 24 września 2014 roku opłaty, albowiem opłata została ustalona prawidłowo, zaś nie zachodził szczególnie uzasadniony przypadek, przemawiający chociażby za jej obniżeniem.

Trzeba również zauważyć, że - zgodnie z art. 804 k.p.c. - organ egzekucyjny nie jest uprawniony do badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym. W świetle tego unormowania, gdy dłużnik spełni świadczenie do rąk wierzyciela, a ten nie zażąda umorzenia postępowania, organ egzekucyjny zobligowany jest kontynuować egzekucję zgodnie z treścią tytułu wykonawczego.

Wobec powyższego Sąd orzekł jak w punkcie I sentencji postanowienia.

W sprawie ze skargi na czynności komornika o kosztach postępowania orzeka sąd stosując odpowiednio (art. 13 § 2 kpc) w niezbędnym zakresie przepisy o zwrocie kosztów procesu (art. 98-110) (por. uchwała SN 1996.02.29 III CZP 17/96 Wokanda 1996/4/10).

W przedmiotowej sprawie o kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., według którego wierzyciel powinien zwrócić dłużnikowi koszty postępowania skargowego, albowiem skarga wierzyciela została oddalona i w tym zakresie dłużnik jest osobą wygrywającą sprawę.

Na koszty złożyło się wynagrodzenie dla pełnomocnika dłużnika w kwocie 60,00 zł.

SSR Ewa Niemczyk

ZARZĄDZENIE

1. odnotować i zakreślić;
2. odpis postanowienia doręczyć:
  - komornikowi – z pouczeniem o zażaleniu,
  - pełnomocnikowi wierzyciela,
  - pełnomocnikowi dłużnika,
3. akta przedłożyć z wpływem lub za 14 dni od doręczenia.

G., 11/09/2015 r.